

Rezultati študije o uporabi varnostnega pasu

Poudarki:

- na zadnjih sedežih uporablja varnostni pas manj kot tretjina odraslih
- desetina otrok se vsaj občasno vozi brez jahača ali stolčka, ker je le-ta v drugem avtomobilu
- vsak dvanajsti otrok med vožnjo večkrat sedi komu v naročju

Med zadnjo raziskavo o potovalnih navadah smo ugotovili, da približno desetina staršev otrokom med daljšimi vožnjami dovoli, da zapustijo svoj sedež. Zato smo pred pričetkom novega šolskega leta izvedli novo raziskavo s poudarkom ravno na pripenjanju z varnostnim pasom v avtomobilu.

Z začetkom novega šolskega leta se spet odpirajo vprašanja o varnosti otrok v cestnem prometu. Otroci v prometu sodelujejo predvsem kot pešci in potniki v avtomobilih, kasneje tudi kot kolesarji. Eden izmed najpomembnejših vidikov varnosti otroka v avtomobilu, za katerega lahko poskrbijo odrasli, je pripenjanje z varnostnim pasom. Kljub temu, da je uporaba varnostnega pasu enostavna, so nekateri do njegove uporabe zadržani, kažejo študije. To je sicer razumljivo, saj se lahko voznik (ali potnik) vozi leta in leta, ne da bi zares doživel njegov učinek, zato zlahka dobi občutek, da varnostni pas v resnici ni potreben.

Da bi ocenili navade, povezane z uporabo varnostnega pasu, smo v AMZS v avgustu izvedli raziskavo v obliki kratke spletne ankete. Sodelovalo je 750 udeležencev, 58 % moških in 42 % žensk; 551 je bilo takih, ki vsaj občasno vozijo tudi otroke.

Rezultati so pokazali, da prevladuje mnenje, da je varnostni pas sicer pomemben za varnost, vendar se ga uporablja nekonsistentno. Večina udeležencev (93 %) npr. navaja, da varnostni pas uporabljajo tako pri daljših kot tudi pri krajših vožnjah, npr. po mestu. Večine (85 %) varnostni pas med vožnjo ne moti; 87 % udeležencev trdi, da bi se pripenjali tudi, če to ne bi bilo po zakonu obvezno.

Ne glede na to, da varnostni pas med vožnjo očitno ni moteč in da prevladuje mnenje, da je pripenjanje potrebno, pa se izkaže, da to pri večini velja samo za prednje sedeže: naši rezultati so pokazali, da se na zadnjih sedežih praviloma pripenja manj kot tretjina odraslih (31 %). S tem odrasli dajejo otrokom, ki se vozijo poleg njih, jasno sporočilo o tem, kaj si mislijo o varnostnem pasu.

Vsak štirinajsti voznik (7 % voznikov) je v zadnjem letu vsaj enkrat peljal več potnikov kot je bilo v avtomobilu sedežev, kar pomeni, da so potniki med vožnjo sedeli komu v naročju, da so se peljali v prtljažnem prostoru ali pa so se stisnili na zadnjih sedežih. Ne glede na razlog za to, pa naj bo to na videz še tako nedolžen prevoz prijateljev ali sosedovih otrok, je potrebno opozoriti, da so lahko posledice trka, tudi manjšega, lahko zelo hude.

Iz odgovorov tistih voznikov, ki so odgovorili, da pogosto prevažajo tudi otroke, se je pokazalo, da je to pogosto brez ustrezne zaščite:

- 8 % je takih, ki odgovarjajo, da otroci na kratkih razdaljah večkrat sedijo komu v naročju;
- 9 % voznikov otroke, kadar so med vožnjo zaspani, odpne in jim dovoli ležanje na zadnjih sedežih, da bi med vožnjo lahko bolj udobno spali;
- 8 % voznikov otroka občasno pelje na prvem sedežu, če si otrok to želi;
- 11 % voznikov pa občasno pelje otroka brez stolčka ali jahača, ker je stolček ali jahač v drugem avtomobilu.

To pomeni, da se kar 8 do 10 % otrok v avtomobilu vozi brez ustreznega zadrževalnega sistema. To predstavlja približno vsakega desetega do dvanajstega otroka, oziroma dva otroka v povprečnem osnovnošolskem razredu.

Vsako novo šolsko leto pomeni nov začetek tako za otroke kot za starše; naj bo ta začetek povezan tudi z dejanji, ki prispevajo k varnosti na cesti. Začnimo pri sebi s pravilnim pripenjanjem z varnostnim pasom na zadnjih sedežih.

Mnenje strokovnjaka:

Brane Legan, inštruktor varne vožnje, AMZS Center varne vožnje

Izsledki raziskave nas opozarjajo na še vedno prisotno prepričanje, da na zadnjih sedežih uporaba varnostnega pasu ni potrebna. Žal zato brez ustreznega varovanja ostajajo največkrat otroci, za katere bi drugače storili vse samo da jim bo lepše in lažje. Mnogi zato podležejo njihovim željam in težnjam k temu, da se lahko otroci kar najbolj prosto gibljejo, stojijo med sedeži, opazujejo vožnjo in se sami čim bolj zamotijo. S takšnim ravnanjem pa ugodijo le sami sebi, da imajo pri vožnji čim manj opravka z njimi. Pri tem pozabljajo, da so njihovi ali v varstvo zaupani otroci v stalni veliki nevarnosti. Že malo močnejše speljevanje, še bolj pa zaviranje ali hitra sprememba smeri bo otroku, ki ni ustrezno zavarovan, povzročila težave in veliko nevarnost, da se poškoduje. Če pride do zaviranja v sili, bo otrok, ki ni ustrezno zavarovan, doživel hiter in močan pospešek, nenadzorovano ga bo odneslo do prve trdne in trde ovire, poškodbe pa so neizogibne. V primeru, da bi prišlo do trčenja, bodo povzročene poškodbe.

Pri prevozu otrok bi se morali vsi zavedati, da morajo otroke varovati in zavarovati na najboljši možen ter ustrezen način. Le primeren otroški sedež ali drug pripomoček v kombinaciji z varnostnim pasom, omogoča najvišjo stopnjo varnosti pri vožnji. Odločilna je pravilna uporaba, ker bo tako tudi druga oprema ali naprava pasivne varnosti (zračne vreče, zavese) učinkovito opravila svojo nalogo in otroka zavarovala pred najhujšim v trenutku nastanka nevarnosti ali ob morebitnem trčenju. Že ob manjši nesreči se lahko zgodi tragedija. Ne odlašajte, ne popuščajte in zavarujte svoje otroke vedno in povsod, četudi se boste peljali le 50 m. Začnite s tem takoj, primerno razlago bo otrok razumel, še največ pa boste dosegli s svojim vzornim in pravilnim obnašanjem. V očeh otrok ste idol, obožujejo vas, po vas se tudi zgledujejo.